

آیتہ اللہ العظمیٰ مکارم شیرازی

شرح تازہ و جامعی برنہج لبلاغ

پیام امام
امیرالمومنین
علیہ السلام
کلمات

۴۸۰ - ۴۰۱

جلد بیستم

کتاب برگزیدہ سال

بمکاری جمعی افضلا و دانشندان

5011

۱۰۰۰

۱

۵۲۷

لیسانزاده

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ

فهرست مطالب

۱۵	گفتار حکیمانه ۴۰۱
۱۶	شرح و تفسیر: هماهنگی معقول با مردم
۱۹	گفتار حکیمانه ۴۰۲
۲۰	شرح و تفسیر: فراتر از حد نور سخن مگو
۲۳	گفتار حکیمانه ۴۰۳
۲۴	شرح و تفسیر: پراکنده کاری و شکست
۲۷	گفتار حکیمانه ۴۰۴
۲۸	شرح و تفسیر: هر چه هست از اوست!
۳۳	گفتار حکیمانه ۴۰۵
۳۴	شرح و تفسیر: این مرد لجوج را رها کن
۳۷	نکته‌ها
۳۷	۱. ماجرای گفتگوی عمار یاسر و مغیره
۳۷	۲. عمار یاسر و مغیره بن شعبه را بیشتر بشناسیم
۴۳	گفتار حکیمانه ۴۰۶
۴۴	شرح و تفسیر: دو کار زیبا!
۴۹	گفتار حکیمانه ۴۰۷
۵۰	شرح و تفسیر: هر درک عاقلانه‌ای روزی نجات‌بخش است

۵۳	گفتار حکیمانه ۴۰۸
۵۴	شرح و تفسیر: با حق ستیزه مکن! به زمین خواهی خورد
۵۹	گفتار حکیمانه ۴۰۹
۶۰	شرح و تفسیر: قلب کتاب چشم است
۶۳	گفتار حکیمانه ۴۱۰
۶۴	شرح و تفسیر: رئیس صفات پسندیده
۶۹	گفتار حکیمانه ۴۱۱
۷۰	شرح و تفسیر: مراقب باش با چه کسی سخن می‌گویی؟
۷۳	گفتار حکیمانه ۴۱۲
۷۴	شرح و تفسیر: بهترین راه تادیب خویشتن
۷۶	نکته: روح ادب و اسباب آن
۷۹	گفتار حکیمانه ۴۱۳
۷۹	گفتار حکیمانه ۴۱۴
۸۱	شرح و تفسیر: دو راهی مصائب
۸۳	نکته: راه صحیح برخورد با مشکلات زندگی
۸۷	گفتار حکیمانه ۴۱۵
۸۸	شرح و تفسیر: سه ویژگی دنیا
۹۱	نکته: ناپایداری مواهب این جهان
۹۳	گفتار حکیمانه ۴۱۶
۹۵	شرح و تفسیر: برای چه کسی باقی می‌گذاری؟
۱۰۱	گفتار حکیمانه ۴۱۷
۱۰۳	شرح و تفسیر: مراحل استغفار کامل
۱۰۷	نکته‌ها
۱۰۷	۱. شرایط توبه واقعی
۱۱۱	۲. سرگذشت عجیب همسایه ابوبصیر

گفتار حکیمانه ۴۱۸	۱۱۳
شرح و تفسیر: بهترین یاور در برابر سفيهان	۱۱۴
گفتار حکیمانه ۴۱۹	۱۱۹
شرح و تفسیر: نقاط ضعف عجیب این انسان مغرور!	۱۲۰
نکته‌ها	۱۲۳
۱. نیرومند ضعیف!	۱۲۳
۲. مواد تشکیل دهنده عرق بدبو	۱۲۵
۳. پشه، موجودی کوچک اما شگفت‌انگیز	۱۲۶
گفتار حکیمانه ۴۲۰	۱۲۷
شرح و تفسیر: راه غلبه بر شهرت	۱۲۹
نکته: راه‌های روشن برای مبارزه با الحرافات جنسی	۱۳۳
گفتار حکیمانه ۴۲۱	۱۳۷
شرح و تفسیر: عقل کافی	۱۳۸
گفتار حکیمانه ۴۲۲	۱۴۱
شرح و تفسیر: کار نیک کمش، بسیار است	۱۴۲
گفتار حکیمانه ۴۲۳	۱۴۷
شرح و تفسیر: اگر رابطه خود را با خدا اصلاح کنی	۱۴۸
گفتار حکیمانه ۴۲۴	۱۵۳
شرح و تفسیر: نقش حلم و عقل	۱۵۴
گفتار حکیمانه ۴۲۵	۱۵۹
شرح و تفسیر: واسطه‌های فیض	۱۶۰
گفتار حکیمانه ۴۲۶	۱۶۳
شرح و تفسیر: بی‌اعتباری این دو نعمت	۱۶۴

گفتار حکیمانه ۴۲۷	۱۶۷
شرح و تفسیر: مشکل خود را با خدا بگو	۱۶۸
گفتار حکیمانه ۴۲۸	۱۷۱
شرح و تفسیر: عید واقعی	۱۷۲
گفتار حکیمانه ۴۲۹	۱۷۷
شرح و تفسیر: بزرگترین حسرت	۱۷۸
گفتار حکیمانه ۴۳۰	۱۸۳
شرح و تفسیر: زیاده‌کارترین انسانها	۱۸۴
گفتار حکیمانه ۴۳۱	۱۸۹
شرح و تفسیر: طالبان دنیا و طالبان آخرت	۱۹۰
گفتار حکیمانه ۴۳۲	۱۹۳
شرح و تفسیر: دوازده صفت اولیاء الله	۱۹۵
نکته: اولیاء الله در این کلام امام (علیه السلام) چه کسانی هستند؟	۲۰۱
گفتار حکیمانه ۴۳۳	۲۰۳
شرح و تفسیر: لذات زودگذر و تبعات بسیار	۲۰۴
گفتار حکیمانه ۴۳۴	۲۰۷
شرح و تفسیر: نخست او را بیازمای	۲۰۸
نکته: آزمودن قبل از دوستی	۲۱۰
گفتار حکیمانه ۴۳۵	۲۱۳
شرح و تفسیر: گشایش درهای امید	۲۱۲
گفتار حکیمانه ۴۳۶	۲۱۹
شرح و تفسیر: معرف کریمان	۲۲۰
گفتار حکیمانه ۴۳۷	۲۲۳
شرح و تفسیر: عدالت برتر است یا جود و بخشش؟	۲۲۴

گفتار حکیمانه ۴۳۸	۲۲۹
شرح و تفسیر: مردم دشمن چه چیزند؟	۲۳۰
گفتار حکیمانه ۴۳۹	۲۳۳
شرح و تفسیر: عصاره مفهوم زهد	۲۳۴
گفتار حکیمانه ۴۴۰	۲۳۷
شرح و تفسیر: به وعده‌های اشخاص زیاد خوشبین نباشید	۲۳۸
گفتار حکیمانه ۴۴۱	۲۴۱
شرح و تفسیر: میدان آزمون بزرگ	۲۴۲
گفتار حکیمانه ۴۴۲	۲۴۷
شرح و تفسیر: بهترین شهرها	۲۴۸
گفتار حکیمانه ۴۴۳	۲۵۳
شرح و تفسیر: مالک، بزرگ‌مرد نسته	۲۵۵
نکته: مالک اشتر، مرد بسیار شجاع و پرافتخار	۲۵۷
گفتار حکیمانه ۴۴۴	۲۶۱
شرح و تفسیر: بهترین روش برای کار کردن	۲۶۲
گفتار حکیمانه ۴۴۵	۲۶۷
شرح و تفسیر: پیوند اخلاق نیک با یکدیگر	۲۶۸
نکته: صفات اخلاقی کلیدی	۲۶۹
گفتار حکیمانه ۴۴۶	۲۷۲
شرح و تفسیر: بهترین مصرف مال	۲۷۴
نکته‌ها	۲۷۵
۱. اهمیت زکات	۲۷۵
۲. صعصعه و غالب و فرزдық کیستند؟	۲۷۷

- گفتار حکیمانه ۴۴۷ ۲۷۹
- شرح و تفسیر: هشدار به بازرگانان ۲۸۰
- نکته: خطرات ربا ۲۸۳
- گفتار حکیمانه ۴۴۸ ۲۸۵
- شرح و تفسیر: مصائب کوچک را بزرگ نشمرید ۲۸۶
- گفتار حکیمانه ۴۴۹ ۲۸۹
- شرح و تفسیر: تضاد شخصیت با شهوات سرکش ۲۹۰
- نکته: مراقب شوم هواپرستی ۲۹۱
- گفتار حکیمانه ۴۵۰ ۲۹۳
- شرح و تفسیر: شوخی نامناسب ۲۹۴
- نکته: خطرات مزاح و شوخی ۲۹۶
- گفتار حکیمانه ۴۵۱ ۲۹۹
- شرح و تفسیر: چه بهتر محبت از در سر باشد ۳۰۰
- نکته: نقش دوستان در زندگی انسان ۳۰۱
- گفتار حکیمانه ۴۵۲ ۳۰۵
- شرح و تفسیر: غنا و فقر حقیقی ۳۰۶
- گفتار حکیمانه ۴۵۳ ۳۱۱
- شرح و تفسیر: پسر شوم زیر! ۳۱۲
- نکته: زیر و عبدالله بن زیر ۳۱۳
- گفتار حکیمانه ۴۵۴ ۳۱۷
- شرح و تفسیر: با این حال تکبر چرا؟ ۳۱۸
- نکته: بلای تکبر ۳۲۰
- گفتار حکیمانه ۴۵۵ ۳۲۳
- شرح و تفسیر: برترین شعرای عرب ۳۲۴

نکته‌ها	۳۲۷
۱. شأن ورود این گفتار حکیمانه	۳۲۷
۲. امرؤ القیس کیست؟	۳۲۸
۳. تمک امام علی ^{علیه السلام} به اشعار پرمعنای عرب	۳۳۰
۴. گفتار حکیمانه ۴۵۶	۳۳۳
شرح و تفسیر: تنها بهای وجود انسان	۳۳۴
نکته‌ها	۳۳۶
۱. هدف امام علی ^{علیه السلام} از نگره‌ش دنیا	۳۳۶
۲. ارزش وجود انسان	۳۳۷
گفتار حکیمانه ۴۵۷	۳۳۹
شرح و تفسیر: دو کس هرگز سر نمی‌شوند	۳۴۰
گفتار حکیمانه ۴۵۸	۳۴۳
شرح و تفسیر: حقیقت ایمان	۳۴۴
گفتار حکیمانه ۴۵۹	۳۴۹
شرح و تفسیر: مقدرات بر تدبیر ما پیشی می‌گیرد	۳۵۰
گفتار حکیمانه ۴۶۰	۳۵۵
شرح و تفسیر: بردباری و ترک شتاب	۳۵۶
گفتار حکیمانه ۴۶۱	۳۵۹
شرح و تفسیر: غیبت نشانه ناتوانی است	۳۶۰
نکته: غیبت و آثار شوم آن	۳۶۱
حق الناس یا حق الله؟	۳۶۲
گفتار حکیمانه ۴۶۲	۳۶۷
شرح و تفسیر: بی‌اعتنایی به تعریف و تمجید	۳۶۸
نکته: مدح و تمجید در حد اعتدال	۳۷۰

گفتار حکیمانه ۴۶۳	۳۷۳
شرح و تفسیر: دنیا وسیله است نه هدف	۳۷۴
گفتار حکیمانه ۴۶۴	۳۷۷
شرح و تفسیر: پایان عمر بنی امیه	۳۷۹
گفتار حکیمانه ۴۶۵	۳۸۳
شرح و تفسیر: طایفه پرافتخار انصار	۳۸۴
نکته: فضایل انصار در قرآن و روایات اسلامی	۳۸۵
گفتار حکیمانه ۴۶۶	۳۸۹
شرح و تفسیر: یک تشبیه عجیب	۳۹۱
گفتار حکیمانه ۴۶۷	۳۹۳
شرح و تفسیر: پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) این الهی را سامان بخشید	۳۹۴
گفتار حکیمانه ۴۶۸	۳۹۹
شرح و تفسیر: یک پیشگویی مهم	۴۰۰
نکته‌ها	۴۰۳
۱. نکوهش شدید از بخل	۴۰۳
۲. فرق میان بیع مکره و مضطر	۴۰۵
گفتار حکیمانه ۴۶۹	۴۰۷
شرح و تفسیر: هر دو گروه هلاک می شوند	۴۰۸
نکته‌ها	۴۱۱
۱. غلات و مفرطین چه کسانی هستند؟	۴۱۱
۲. ناصبی‌ها	۴۱۵
گفتار حکیمانه ۴۷۰	۴۱۹
شرح و تفسیر: حقیقت توحید و عدل	۴۲۰

گفتار حکیمانه ۴۷۱	۴۲۵
شرح و تفسیر: حق گفتار صحیح	۴۲۶
گفتار حکیمانه ۴۷۲	۴۲۹
شرح و تفسیر: باران‌های مفید	۴۳۱
نکته‌ها	۴۳۲
۱. صلاة الاستسقاء (نماز باران)	۴۳۲
۲. قطع برکات آسمانی بر اثر گناهان	۴۳۵
گفتار حکیمانه ۴۷۳	۴۳۹
شرح و تفسیر: ما به سوگ پیامبر نشسته‌ایم	۴۴۰
نکته‌ها	۴۴۲
۱. خضاب و رنگ کردن موها در اسلام	۴۴۲
۲. خضاب در اشعار شعرا	۴۴۳
گفتار حکیمانه ۴۷۴	۴۴۵
شرح و تفسیر: همسان شهیدان	۴۴۶
گفتار حکیمانه ۴۷۵	۴۴۹
شرح و تفسیر: گنج پایان‌ناپذیر!	۴۵۰
گفتار حکیمانه ۴۷۶	۴۵۳
شرح و تفسیر: هرگز مردم را تحت فشار قرار مده	۴۵۴
نکته‌ها	۴۵۵
۱. چرا امام علی (ع) زیاد را به این منصب گماشت؟	۴۵۵
۲. چرا زیاد را زیاد بن ابیه می‌گفتند؟	۴۵۶
۳. عدالت و سختگیری و خشونت	۴۵۷
گفتار حکیمانه ۴۷۷	۴۶۱
شرح و تفسیر: از گناهی که کوچک می‌شمری بترس!	۴۶۲

- گفتار حکیمانه ۴۷۸ ۴۶۵
- شرح و تفسیر: مسئولیت سنگین دانشمندان ۴۶۶
- نکته: آموزش کدام علم واجب است؟ ۴۶۸
- گفتار حکیمانه ۴۷۹ ۴۷۱
- شرح و تفسیر: دوستان پر تکلف ۴۷۲
- گفتار حکیمانه ۴۸۰ ۴۷۶
- شرح و تفسیر: اسباب جدایی دوستان ۴۷۷
- نکته: شرایط دوستی ۴۷۹
- فهرست منابع ۴۹۷